

Dış Ticarete Sahtecilik ve Dolandırıcılıkla Baş Etme Yöntemleri

R. Bülent DEMİRBAĞ

28 Eylül 2022

Baş Etme Yöntemleri

bulentdemirbag.com

Sahtecilik ve Dolandırıcılık

bulentdemirbag.com

Sahtecilik

- Belge üzerinde yapılan
- Mala karşı işlenen
- Bir suç

bulentdemirbag.com

Dolandırıcılık

- Mal varlığına karşı işlenen bir suç
- Hileli davranışlarla, bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına bir yarar sağlama faaliyeti

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com

Diş Ticaret

TARAFLAR

- Alıcı - İthalatçı
- Satıcı - İhracatçı
  - Banka
  - Nakliyecisi
  - Sigortacı
- Resmi makamlar

bulentdemirbag.com

Tacir-Tüccar

- Ticaretin kuralları...
- Bir tacirin ticaret yaptığı alandaki her türü bilgiye sahip olması...
- Hataların maddi ve manevi maliyeti...
- Konuya hakim olmak...
- Bilgiyi sahip olmak...
- Bilmemek kabul görmüyor...

bulentdemirbag.com

Bilmek...

Güncel olmak...

bulentdemirbag.com

Dikkat etmek
Dikkatli olmak

Ticaret-Dış Ticaret

- Alıcı
- Satıcı
- Ülke mevzuatı geçerli
- İthalatçı
- İhracatçı
- Ülke mevzuatı + uluslararası kurallar

Dış Ticarete

- Dünya
- ICC
- International Chamber of Commerce
- Milletlerarası Ticaret Odası

ICC- Milletlerarası Ticaret Odası

Dünya'da ticaretin kurallarını belirleyen ve takip eden bir uluslararası kurum

bulentdemirbag.com

- **KURALLAR**

- **UCP-**

ICC Uniform Customs and Practice for
Documentary Credits

Akreditiflere İlişkin Birörnek Usuller ve Uygulama
Kuralları

- **INCOTERMS**

- Bu kurallar olmadan da ticaret yapılabilir mi?
- Bunlar yasa niteliğinde midir?

bulentdemirbag.com

- İki taraf;
Alıcı/ithalatçı ile Satıcı/ihracatçı
anlaşırsa buna engel bir durum yok

bulentdemirbag.com

Ticaret; ULUSLARARASI TİCARET, olunca;

- Yabancılar
- Farklı ülkeler
- Farklı kültürler
- Farklı diller
- Farklı paralar

BİLİNMEZLİK ve BELİRSİZLİK...

- Ortaklık; **uluslararası belirlenen KURALLAR**

ICC- Milletlerarası Ticaret Odası

- Bir ticari işlem başladığında, işlemler ve belgeler gerçek midir değil midir?
- Ticari işleri ve ticari belgeleri kontrol eden
- İstihbarat yapan birim
- Londra'da; «ICC Commercial Crime Services»

SAHTECİLİK/DOLANDIRICILIK

bulentdemirbag.com

DIŞ TİCARETTE
SAHTECİLİK-DOLANDIRICILIK
NERELERDE ORTAYA ÇIKIYOR?

KENDİMİZİ NASIL KORUYABİLİRİZ?

bulentdemirbag.com

İŞYERİNDE FARKINDALIK YARATMAK

- Tecrübe paylaşımı
- İntikal eden olaylar
- Kitaplara konu olaylar
- Tekrarlanan sahtecilik olayları
- Muhtemel durumlar

bulentdemirbag.com

Dış Ticarete Risk nedir?

ihraç/ithal edilecek malın
üretiminden hatta temininden
alıcıya teslimi ve bedelin tahsiline kadar geçen
tüm aşamalarında ve bu süreçteki
tüm unsurların ve oyuncuların içinde olabileceği
her türlü
aksaklık, eksiklik, yanlışlık,
hasar, kayıp, zarar ve benzeri diğer olası sorunların her biri

Risk Unsurları

- Malın temini / Üretim
- Numunenin hazırlanması ve gönderilmesi
  - Satış sözleşmesinin hazırlanması
    - Malın hazırlanması
      - Alıcının seçimi
      - Bankanın seçimi
      - Nakliyecinin seçimi
        - Malın yüklenmesi
    - Ödeme şeklinin seçimi
    - Teslim şeklinin seçimi
    - Satış fiyatı / kur / faiz ilişkisi
    - Gümrük Müşavirinin seçimi
  - Danışılacak kişilerin seçimi (Risk Yönetimi Firmaları)
  - Terminolojiyi bilmemek / Yanlış terminoloji seçimi

bulentderinirbag.com

Riski K r kleyen Anlayıř

“Gün ola harman ola.”

“Hele bir bařlayalım, gerisi kolay!”

bulentdemirbag.com

Çözüm Nerede?

Risk Analizinde...

bulentdemirbag.com

Dış Ticarete Sahtecilik-Dolandırıcılık

1. TANIŞMADA
2. SÖZLEŞMEDE
3. MAL TESLİMİNDE
4. ÖDEMEDE
5. TEMİNATLARDA
6. BELGELERDE
7. ARACILARDA
8. HABERLEŞMEDE-POSTADA
9. FİNANSMANDA

bulentdemirbag.com

1-TANIŞMA

- NEDEN ÖNEMLİ?

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com

İLK GÖRÜŞME

2-SÖZLEŞME

- İçerik
- İfadeler

belirsizliğe yer vermeyecek şekilde detaylı olarak ortaya konmalı

bulentdemirbag.com

SÖZLEŞME

- TARAFLAR
- ŞARTLAR
  - Malın Tanımı
  - Malın tutarı
  - Malın miktarı
  - Malın özellikleri
  - Malın yükleme, boşaltma ve teslim yerleri
  - Uyuşmazlık halinde yetkili merciler

SÖZLEŞME

- Malın teslim Şekilleri
- Alınan malın ödeme yöntemi

bulentdemirbag.com

SÖZLEŞME

- Tereddütlü ve anlamsız hükümlere
- İfa kabiliyeti olmayan hükümlere

Sözleşmede yer verilmemeli

bulentdemirbag.com

SÖZLEŞME

- Önce **işin sahibi** bilgi sahibi olmalı
- UzmanlaŐmıŐ tecrübeli hukukçu gözetiminde

bulentdemirbag.com

SÖZLEŞME

- Hukukçu ile birlikte hazırlamak
- İfa edilmesi güç şartlar
- Yerine getirilemez veya eksik şartlar olmamalı
- Hükümsüz şartlar
- Model sözleşme formları kullanmak
- Net hükümler, şartlar koymak
- Detaylı olmalı ama gereksiz detayda değil
- Süreler
- Sözlü değil, yazılı olmalı

3-MAL TESLİMİ YÖNTEMİ

- INCOTERMS
- INCOTERMS şart mıdır?
- En son revize 2020
- 11 farklı Mal Teslim Yöntemi

bulentdemirbag.com

INCOTERMS 2020

EXW	İŞYERİNDE TESLİM
FCA	TAŞICIYA MASRAFSIZ
CPT	TAŞIMA ÖDENMİŞ OLARAK
CIP	TAŞIMA VE SİGORTA ÖDENMİŞ OLARAK
DPU	BELİRLENEN YERDE BOŞALTILMIŞ OLARAK
DAP	BELİRLENEN YERDE TESLİM
DDP	GÜMRÜK RESMİ ÖDENMİŞ OLARAK TESLİM
FAS	GEMİ DOĞRULTUSUNDA MASRAFSIZ OLARAK
FOB	GEMİDE MASRAFSIZ OLARAK
CFR	MASRAFLAR VE NAVLUN DAHİL
CIF	MASRAFLAR, SİGORTA VE NAVLUN DAHİL

---

bule

jom

4-ÖDEME YÖNTEMLERİ

- Peşin
- Mal Mukabili
- Vesak Mukabili
- Akreditif
- Bankacılık Ödeme Yükümlülüğü

bulentdemirbag.com

ÖDEME ŞEKİLLERİNDE RİSK SIRALAMASI

İhracatçının lehine olandan aleyhine olana doğru

- Peşin ödeme
- Akreditifli ödeme
- Vesaik mukabili ödeme
  - Mal karşılığı ödeme
  - Kabul kredili ödeme

PEŞİN ÖDEME

- Alıcı
- Mal bedelini önceden öder...

bulentdemirbag.com

PEŞİN ÖDEME

- RİSK?
- Satıcının malları göndermemesi riski var.
- Satıcıdan AVANS GARANTİSİ alınabilir.
- Bu defa, garanti metni önemli...

PEŞİN ÖDEME

- Satıcı alıcıya malları hiç göndermeyebilir.
- Satıcının gönderdiği mallar istenilen kalite olmayabilir.
- Sahte mal gelebilir.
- **Alınan Avans** garantisi sahte olabilir.
- İşlemez bir şekilde, çalışmaz şekilde yapılmış olabilir.
- Düzgün bir bankadan verilmemiş olabilir.

MAL MUKABİLİ

- Satıcı, yani ihracatçı;
Önce malı gönderir...

bulentdemirbag.com

AÇIK HESAP

- Mal mukabili işlemler
- SATICININ ALICIYA **güveni** VAR.
- Sonra alıcı mal bedelini göndermeyebilir.

bulentdemirbag.com

MAL MUKABİLİ

- Ödeme garantisi alınabilir...
- Bu defa, **bankası** ve **garanti belgesi metni** önem arz eder.

bulentdemirbag.com

VESAİK MUKABİLİ

- Türkiye'de çok yaygın uygulaması vardır...
- Riskli bir yöntem
- Risk demek, «sahteciliğe ve dolandırıcılığa açık» demek...

bulentdemirbag.com

TAHSİL

Vesaik mukabili

- Ucuz
- Belgeleri bankaya gönderiliyor.
- Banka, kurye gibi fonksiyon görüyor, aracılık var sadece
- Havale ediyor.
- Bankaların sorumluluğu yok.
- Alıcı sahteciliği, kötü niyetli banka seçimi ile başlar...
- Banka belgeleri satıcıya bedeli almadan teslim edebilir.
- Adres yoluyla dolandırılma olabilir.
- Konşimentonun alıcı adına yapılması belgelerin önemini azaltır.

VESAİK MUKABİLİ-TAHSİL

- Belgeler, bankaya verildikten sonra
- Banka bunları tahsilat yapmadan kuryeye veribiliyor.
- Veya alıcı, belgeleri tahsil bankasına ulaşmadan kuryeden temin ediyor...
- Kurye yoluyla gönderilen belgeler, ALICI tarafından doğrudan temin edilerek bir sahtekarlık yapılabilir.

VESAİK MUKABİLİ-TAHSİL

- Riskler;
- **MALLA İLGİLİ RİSK**;
- Satıcı malları göndermeyebilir;
- Yolda iken malların başına birşeyler gelebiliyor. Yanma, zarar görme vb...
- **ALICI RİSKİ**; Alıcı iyi niyetli değilse belgeleri BANKADAN almayabilir... İndirim talep edebilir.
- **BANKA RİSKİ**, firmanın tanımadığı banka nedeniyle...
- **ÜLKE RİSKİ**, gümrük işlemleri nedeniyle... Yerel mevzuat...

VESAİK MUKABİLİ-TAHSİL

- Malın gideceği ÜLKE
- FİRMA
- BANKA
- GÖNDERİ SİSTEMİ-KURYE

Sağlam, güvenilir olmalı...

Bu dahi yeterli olmayabiliyor...

AKREDİTİF

- ALICISI adına devreye BANKA GİRİYOR.
- BANKA; Alıcının sahtecilik-dolandırıcılık riskine karşı satıcıya güvence veriyor.

bulentdemirbag.com

AKREDİTİF

- TEYİTLİ
- TEYİTSİZ

bulentdemirbag.com

AKREDİTİF-TEYİTSİZ

- Alıcı ülke riski olabilir.
- Çünkü banka alıcının ülkesinde
  - Amir Banka riski

bulentdemirbag.com

AKREDİTİF-TEYİTLİ

- SATICI
- İHRACATÇI
- Kendi ülke bankasından teyit alırsa
- Ülke riski ve
- Amir banka riski ortadan kalkar.

AKREDİTİF-TEYİTLİ

- ÜLKE RİSKİ
- BANKA RİSKİ
- KURYE RİSKİ
- YOLDA KAYBOLMA RİSKİ
- ALICI RİSKİ
- Ortadan kalkar...

bulentdemirbag.com

Akreditif sahte bile olabilir...

bulentdemirbag.com

TEYİTLİ AKREDİTİF - RİSK

- Alıcı-satıcı iyi niyetli değilse bankayı dolandırma riski
- Belgelere dayalı sahtecilik söz konusu olabilir.

bulentdemirbag.com

5-TEMİNAT ALMA YÖNTEMLERİ

- Teminatta **banka** devrede olmalı
- Müşteriler bu teminatları **KENDİLERİ sahte olarak** oluşturabilir.
- Banka adı kullanılabilir- Sahtecilik
- Garantiler
- Stant-by
- Bankadan **teyidi** alınmalıdır...

6-BELGELER

- Tamamen sahte olabilir, sahte form kullanılması
- Yükleme hiç yapılmadığı halde belge düzenlenebilir.

bulentdemirbag.com

BELGELER

bulentdemirbag.com

- BANKA

BELGELER

- ELEKTRONİK BELGELER, BELGELERE EL DEĞMEDEN KULLANIM SÖZ KONUSU
- TEYİT ALMAK ÖNEMLİ... BANKA, NAKLİYECİ...
- Belgeleri gönderirken dikkat etmek gerekir. Satıcı kurye bilgisini, belge fotokopisini alıcıya bildirmemesi gerekir. Belgeler Bankaya gönderilmeli...

BELGELER

Sahte ise...

bulentdemirbag.com

7- ARACILAR

- KURYELER, POSTA ŐİRKETLERİ
- KOMİSYONCULAR
- VB.

bulentdemirbag.com

8-HABERLEŐME-POSTA

- BİLDİRİMLER NASIL YAPILIYOR?
- Belgeler nasıl gönderiliyor?
- Elektronik ortamda gelen bildirimler için
- Gönderinin nereden geldiđi önemli
- Elektronik adrese bakılması, kontrol edilmesi
- Őifreleme yapılması

9- FİNANSMAN

- Ödeme ilgili belgeler
- Teminatlar

bulentdemirbag.com

TİCARİ İŞLEMLERDE SAHTECİLİK

- Malların değeri
- Mal alış ile mal satış bedelleri
- Mal bedelleri ve navlun
- Mal özellikleri
- Malın takip ettiği yol, güzergah
- Yükleme, boşaltma ve teslim yerleri

bulentdemirbag.com

ÖNLEMLER

İLK ÖNCE
NE YAPILMALI?

bulentdemirbag.com

ÖNLEMLER

- Önce müşteri, ülke, piyasa hakkında bilgi toplamak
- İş ve işlemlerin sıralamasını yapmak, işi takip etmek, kontrol etmek
- Detayları ortaya koymak ama sonra sadeleştirmek ve basite indirgemek
- Her bir dış ticaret işlemi bir plan ve proje olarak düşünülüp hareket etmek
- Risk analizi yapmak ve acil durum politikaları belirlemek
- Uygulamada;
- İşlemleri doğrulatmak, teyit etmek... Belgeye dayalı işlem yapmak...
- Uzman kişilerin desteğinden yararlanmak...

ÖNLEMLER – ALICI

- Ticaret Müşavirliklerinden
- İstihbarat firmalarından
- Türk İşadamları Derneklerinden
- Alıcı firmayla daha önce veya halihazırda ticari ilişkisi bulunan firmalardan
- Alıcı firmanın ülkesindeki anlaşmalı avukat veya hukuk bürolarından

ÖNLEMLER

bulentdemirbag.com

ÖNEMLİ

ÖNLEMLER

Haksız iskonto taleplerini önleme

bulentdemirbag.com

ÖNLEMLER

Alacak sigortası

Alacağın devri

Alacağın ödenmeme riskine karşı garanti alınması

ÖNLEMLER

- Siber Saldırıları
- E-belgelere dikkat...
- **ÖNLEM:** Belgeleri kullanmadan önce fiziki olarak kontrol...
- Periyodik sistemin kontrolü
- Her firmanın ayrı bir yol ve yöntemi olabilir.
- Kontrol ve riske yaklaşım mekanizması kurmak
- Kontrol listesi...

ÖNLEMLER–TESLİM ŞEKİLLERİ

- Orjinal kuralları bilmek
- Güvenilir kaynaklardan öğrenmek
- Teslim şekillerini «ödeme yöntemeleri» ile birlikte değerlendirmek

bulentdemirbag.com

ÖNLEMLER-FİNANSMAN

Banka veya kişilerden
sahte belgelerle para alınmaya çalışılabilir

bulentdemirbag.com

Sahtecilik ve Dolandırıcılık

FIKTİF İHRACAT

bulentdemirbag.com

TARAFLAR

- Alıcı - İthalatçı
- Satıcı - İhracatçı
  - Banka
  - Nakliyecisi
  - Sigortacı
- Resmi makamlar

bulentdemirbag.com

İLK YAPILAN-HAYALI İTHALAT

Hayali ithalat; durmak yok, yola devam!

Tolga Tanış; Hürriyet'in yıldızı parlamakta olan Washington temsilcisi. T. Tanış, geçen pazar günkü yazısında, Global Financial Integrity adlı bir istihbarat kuruluşunun, Türkiye'nin hayali ithalat ve ihracatıyla ilgili olarak yaptığı hesaplama sonuçlarına yer vermişti. Tanış, bu bilgilerden kalkarak rüşvetin muhasebesini çözmeye çalışmıştı.

HAYALİ İHRACAT

Türkiye'de hayali ihracat denince akla Yahya Demirel'in mobilya yerine sunta ihraç etmesi gelir. Turgut Özal döneminin hayali ihracat skandalları da çok kişinin belleğindedir. Hayali ihracatı (veya ithalatı) bulmak istihbarat örgütleri için çok kolaydır. Bir ülkenin ihracatı, diğer ülkenin ithalatıdır. Eğer aynı sevkiyatın, ihracatçı ülkedeki kayıtlarıyla, ithalatçı ülke kayıtları

yılda 90 milyar dolar dolayındadır.

HAYALİ İTHALAT

Hayali ithalatın tarihi, hayali ihracattan çok eskidir. Yöntem kısaca; ithal edilen ham madde veya yan mamul gibi mallar ile makinelerin fiyatlarının olduğundan büyük gösterilip, farkın patronların şahsi hesaplarına yatırılmasından ibarettir. Avrupalı firmaların hepsi bu işi "kendi vergi dairelerinin" bilgisi dahilinde gönül rahatlığıyla yapar. Hayali ithalatta hem döviz hem de veroi kavbı vardır. Türkler'in vırtısında

bula

com

Sahtecilik ve Dolandırıcılık

HAYALİ İHRACAT

bulentdemirbag.com

HAYALI İHRACAT yapma NEDENİ
ne olabilir?

bulentdemir.com

1. SAHTE İHRACAT

bulentdemirbag.com

Masa başında
kısmen veya tamamen
sahte belgeler düzenleyerek
işlem yapılması

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com

2. FİYATI ŞİŞİRMEK

MİKTAR x FİYAT

$$1.000 \text{ birim} \times \$10 = \$10.000$$

$$\times \$100 = \$100.000$$

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com

3. MİKTARI YÜKSEK GÖSTERMEK

builet@demirbag.com

MİKTAR x FİYAT

$$2.000 \text{ birim} \times \$10 = \$20.000$$

$$200.000 \text{ birim} \times = \$2.000.000$$

4. MALI FARKLI GÖSTERMEK

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com

Mobilya ihraç ediliyor gösteriliyor,
sunta gönderiliyor.

**5. TÜRKİYE'DE İKAMET ETMEYENLERE DÖVİZ KARŞILIĞI
YAPILAN HİZMETLER**

bulentdemirbag.com

Yapılan halı satışı yüksek gösteriliyor veya olmayan satışlar gerçek gibi gösteriliyor...

buleritdemirbag.com

6. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ İHLALİ

bulentdemirbag.com

Kumaş / takım elbise..

bulentdemirbag.com

SONUÇ OLARAK

bulentdemirbag.com

- Bilgi
- Eđitim
- Etkin izleme ve kontrol mekanizması kurulması

bulentdemirbag.com

- Acil durum ve risk karşısında yapılacak işlemleri ve müdahale edecek görevlileri önceden belirlemek
- Çalışanlara yetki ve sorumluluk vermek, işleri delege etmek
- Çalışanların işi sahiplenmelerini sağlamak...

- İşletmelerde yeni mezun, genç ve dinamik bir kadro oluşturup, geleceğe sağlam temellerin atılması
- Firmalarımızın kültürüne uygun geleceğin uzmanları kadrosunun, tecrübeli elemanlarla yetiştirilmesi, hazırlanması...

bulentdemirbag.com

*Mevzuatı ve kuralları iyi bilmek, güncel olmak

* Empati kurabilmek

- Araştırmak, danışmak
- Konusunda hakim olmak
  - İşin takipçisi olmak
- Farkında olmak, duyarlı olmak, merak etmek ve öğrenmek...
  - Bilgili, tecrübeli ve dinamik olmak ve
    - Dikkatli ve sabırlı olmak...

Teşekkürler...

R. Bülent DEMİRBAĞ

bulentdemirbag.com